

אַ ייִדישע ליטעראַרישע צייַטשריַפֿט

ס'איז דאָ אַ באַקאַנט ווערטל, וואָס ווייַזט אָן ווי גרינג ס'יקען זײַן צו רעדן ייִדיש: "העברעיש לערנט מען, ייִדיש רעדט פֿון זיך אַליין" (Hebreeuws leer je, Jiddisj "spreekt vanzelf"). פֿאַרשטייט זיך, אַזוינס זאָל מען נעמען מיט אַ פּיצעלע זאָלץ. ייִדיש האָט אַ גראַמאַטיק, אַ ריזיקן ווערטער-אוצר און אומגעצייַלטע רייען אַפֿאַריזמען און פֿאַלקס-אידיאָמען. מיט דעם אַלץ דאַרף אַ תּלמיד אָנשטאַפֿן דעם קאַפּ. אַ קלייניקייט!

מיט כּמעט הונדערט יאָר צוריק האָט מען אין טשערנאָוויץ זיך צוגעגרייט צו דער ערשטער וועלט-קאָנפֿערענץ פֿאַר דער ייִדישער שפּראַך. לסוף האָט מען ייִדיש-לשון פּראַקלאַמירט ווי "אַ נאַציאָנאַלע ייִדישע שפּראַך". וויכטיקער ווי די רעזאָלוציע איז געווען די השפּעה וואָס די קאָנפֿערענץ האָט געהאַט אויף דער ייִדישער קולטור און ליטעראַטור. אייניקע מוסטערן וועט איר געפֿינען אין אונדזער הייַנטיקן נומער.

אַ פּאָעמע פֿון איציק מאַנגער, געבוירן אין טשערנאָוויץ 1901
שפּראַכן

די קליינע פֿייגל אויפֿן דאָך
גיבן-אַפּ צו גאָט אַ שֶׁח –
טשיריק, טשיריק – אין זייער שפּראַך.

די גרינע זשאַבעס פֿונעם טײַך
גיבן-אַפּ צו גאָט אַ שֶׁח –
קוואַ, קוואַ, קוואַ – אין זייער שפּראַך.

איך ליען יהואשעס * תּנך
און גיב צו גאָט אַ שֶׁח
אין מאַמע-לשון – אונדזער שפּראַך.

* De dichter Jehoasj heeft de hele Tenach in het Jiddisj vertaald

Inhoud

Varsjavski's Smokkelaars – Jan Jonk de Koning	2
עוזר וואַרשאַווסקי – שמוגלערס	5
Lezing over I. B. Singer – Joseph Sherman	6
Czernowitz	10
י.ל. פּרץ – דער גאַנג פֿון ייִדיש	12
De pers in Czernowitz – Susanne Marten – Finnis	13
Jiddisje schrijvers in Czernowitz – Jozef Burg	18
Woorden – ווערטער – Willy Brill	19
Najes foen der Jidisjer welt	20
De koning van Lampedusa	21
העטהער וואַלענסיאַ – דער קעניג פֿון לאַמפּעדוסע	27

Grine medine verschijnt vier maal per jaar.

Redactie: Fred Borensztajn, Willy Brill, Hanna Luden, Hilde Pach. Vormgeving: Urit Luden.

Redactie en administratie: Weesperzijde 300, 1097 EB, A'dam; tel: 6681634; e-mail: info@stichtingjiddisj.nl